ცნობის ფურცელი

№ 2225 | შაბათი, 2 აგვისტო | 1896—1903 | ყოველ-დღიური გამოცემა | № 2225

...ფასი ცალკე ნომრისა: წლიწადში—6 მან., ცალკე თვეში 50 კ. ნომერი—3 კაპ., დამატებით—5 კ. ფასი ...ცხადებისა. ... ხაზისათვის „პეტიტით" პირველ გვერდზე—10 კ., მეოთხეზე—5 კაპ.
...-მოწერა და განცხადებანი მიიღება: „ცნობის ფურც." რედაქციის კანტორაში ... დიდ ქუჩაზე, № 27 და წ. გამ. ქართველთა ამხანაგობის კიოსკში (ქვაშვეთის ეკლესიის პირდაპირ).

ხელ-მოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება.—დასაბეჭდი წერილები რედაქციის სახელობაზე უნდა გამოიგზავნოს.—პირადათ მოლაპარაკება რედაქციასთან შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა, შუადღის 11—1-ზე საათამდე.
ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, въ редакцію „Цнобисъ-Пурцели"-„Моамбе". ტელეფონი № 372.

...-თან ერთად ჩვენის გაზეთის ხელის მომწერთ ქუთაისის გუბერნიაში ეგზავ... ...თ განცხადება ქალთა კერძო სასწავლებლის დაარსების შესახებ ქუთაისში.

3 მანეთი ღირს ყოველ დღიური გაზეთი „ცნობის ფურცელი"

...კვირაში ორის სურათებიანის დამატებით 1 აგვისტოდან წლის დამლევამდე

185/3
1903

ტფილისის
...ერძო სამკურნალო
...ურნალის დ. ა. გედევანიშვილისა
...ავადმყოფებს იღებენ ყოველ დღე,
დ ო ქ ტ ო რ ი:
... ტ. მულინი.—ყურისა, ყელისა და ცხვი... 9—10.
... ა. გედევანიშვილი.—შინაგანი, ნერვე... და წამლობა ელექტრონით 11—1 ს.
... ვ. სოკოლოვსკი—ქირურგია და ორ...ოდა: ორშაბათობით, ოთხშაბათობით, პარას...ით და შაბათობით 1—2 საათ.
...მკურნალოს აქვს ოთხი საწოლი კრავატი.
...ი რჩევისა და დარიგებისა 50 კაპ.; ...აციები მორიგებით. კრავატები—სამი ...იდან ხუთამდე.
...რესი: კუკია, გელოვანის...ს ქუჩა, სახლი ...ოვისა, № 9, მიხეილის ქუჩიდან კი 34 Б. ...დ.) ტელეფონი № 274.

ე ქ ი მ ი
... ს. მუსხელიშვილი
...ლებს თვალით ავადმყოფებს დილით ...—3 საათ., საღ. 6—7. წყნეთის ქუჩა № 24 ...ხლი ვაჩნაძისა. (წლ.)

ქალის ექიმი
... პ. ახაშენიშვილი
...აგვისტომდე სოფლად დარჩება. 15 ...იდან კი ტფილისში დაიწყებს ავად...ის მიღებას. (3—1)

...ინკოგრაფია
...ამ. გამოც. ქართველთა ამხანაგობის ...ის დიდი ქუჩა, № 27, ტელეფონი № 373.
...ების გაკეთება შეიძლება ფოტოგრაფი... სურათებიდან და ხელით ნახატებიდამ.

VIII–X 11

საზღვარ-გარედ

იტალია. ახალმა პაპმა თავის არჩევის ამბავი არ შეატყობინა იტალიის მთავრობას. პირველმა მინისტრმა ცანარდელიმ ცირკულიარი გაუგზავნა პრეფექტებს და ყველა მოხელეებს პაპის არჩევის გამო გამართულ დღესასწაულებში მონაწილეობის მიღება აუკრძალა. ცანარდელის გაზეთი „კაპიტან ფრაკასა" ამბობს: „პიუს X-მ ორიოდე საათში ცხადად დაამტკიცა, რომ ვატიკანსა და კვირინალს (იტალიის მთავრობას) შუა მორიგება არ მოხდება. ლიბერალურ პარტიას მაინც ყოველთვის ეშინოდა ამ მორიგებისა. ცანარდელის მკაფიო და მკაცრმა ცირკულიარმა ცხადად განსაზღვრა ურთიერთობა იტალიასა და ვატიკანს შუა". დანარჩენ ლიბერალურ გაზეთებსაც ყველას მოეწონათ ცანარდელის ცირკულიარი.

✦ ვატიკანის გაზეთმა „ვოჩე დელა ვერიტა"-მ ახალ პაპის სურათ ქვეშ დიდის ასოებით განმარტება დაბეჭდა, თუ რად დაირქვა პაპმა პიუს X სახელით. სარტოს ჯერ ბენედიქტე XV სახელი უნდა მიეღო, პაპის ბენედიქტე XI-ს პატივსაცემლად, რადგან ბენედიქტე XI სარტოს სამშობლოდან ტრევიზოდან იყო, მაგრამ მერე უფრო ახალი დროს და რევოლიუციასთან მებრძოლი პაპები პიუს VI, პიუს VII და პიუს IX გაიხსენა და რადგან თითონაც პაპობა იმ დროს შეხვდა, როდესაც პაპიცა და ეკლესიაც გამარჯვებულ რევოლიუციის მსხვერპლი შეიქმნენ, ამიტომ სარტომ პიუს X სახელი დაირქვა.

საფრანგეთი. „კურიერ დიუ სუარ"-ი სწერს: „ცნობილმა პოლკოვნიკმა პატი-დეკლამმა ამას წინად გამოაცხადა, თუ სამხედრო მინისტრი მოინდომებს და მოლაპარაკებს, ისეთ საიდუმლოს გამოვაამჟღავნებ, რომ დრეიფუსის მთელ საქმეს სინათლე მოეფინება. დრეიფუსს გენერალ ანდრესათვის წერილი მიუწერია და უთხოვნია, პატი-დეკლამი ალაპარაკეთო.

✦ ემბერების საქმის გარჩევა დანიშნეს. ბრალმდებელმა თავის მხრივ 90 მოწმე დაიბარა, დამცველმა 17. ამათგან 12 კაცი ბრალმდებლის სიაშიაც სწერიან. ამ დღეებში ტერეზა ემბერმა მოითხოვა, სასამართლოში მოწმედ იუსტიციის მინისტრი ვალეც დაიბარეთო. მინისტრებს ნაფიცთა სასამართლოში მოწმედ მისვლა მხოლოდ რესპუბლიკის პრეზიდენტის ნება-რთვითა შეუძლიანთ. ქ-ნ ემბერის თხოვნას, ალბად, არ დააკმაყოფილებენ. პრეფექტს ლეპინსაც უწყება მიჰსვლია სასამართლოსაგან, მაგრამ ლეპინსაც შეუძლიან სამსახურის მიზეზით არ გამოცხადდეს სასამართლოში.

✦ ლორიანში (მორბიგანის დეპარტამენტში) კიდევ დიდი არეულობა მოხდა. გაფიცულმა მუშებმა სამხედრო კლუბისა და ახლო-მახლო მაღაზიების შუშები დაამსხვრიეს. ჟანდარმები და ცხენოსანი ჯარი მოვიდა ხალხის გასაფანტად, მაგრამ ხალხმა ქვები დაუშინა. მანიფესტანტები 2 ათასამდე შეიკრიბნენ, ფანრები გადააქციეს და ბარიკადები გამართეს. მუშებიცა და ჯარის-კაცებიც ბევრია დაჭრილი. მრავალი ხალხი დაატუსაღეს. არეულობამ შუაღამემდე გასტანა. ენბონში ხალხი ოთხშაბათს დამშვიდდა. გაფიცულებმა გამოაცხადეს, თუ ქარხნის პატრონები ჩვენ მოთხოვნილებას არ შეასრულებენ, ხელ-ახლად გავმართავთ მანიფესტაციასო. ქარხნის პატრონებმა კიდევ გამოაცხადეს, მუშების მოთხოვნილების შესრულება არ შეგვიძლიანო. სამუშაო ქირას ვერ მოვუმატებთ, რადგან შარშან 260 ათასი ფრანკი ვიზარალეთო. ქარხნის პატრონებმა დაუმატეს, თუ მუშებთან ვერ მოვრიგდით, ენბონის ქარხნებს სულაც დავხურავთ და ლითონის ქარხნებ-ში ვაწარმოებთო. ეს ქარხნები, სადაც გაფიცვაა, მეტალურგიული ქარხნებია და საფრანგეთის ვაქსის კამპანიას ეკუთვნის.

ავსტრო-უნგრეთი. დეპუტატების შესყიდვის საქმემ ლიბერალურ პარტიასა და თვით სამინისტროშიაც კი განხეთქილება მოახდინა. სამინისტროს მომხრე ლიბერალები ეხლა ბევრნი თხოულობენ კუენ-ჰედერვარის სამსახურიდან გადადგომას. პირველ მინისტრის გადადგომას ისეთებიც კი თხოულობენ, ვისაც სწამთ, რომ ჰედერვარი უბრალოა ამ საქმეშიო. ესენი ამბობენ: თუმცა ჰედერვარის არაფერი დანაშაული არ ჩაუდენია, მაგრამ მაინც უნდა სამსახურიდან გადადგეს; თუ არ გადადგება, ოპოზიცია ობსტრუქციაზე ხელს არ აიღებსო. 23 ივლისს მინისტრების საბჭოს დეპუტატების შესყიდვის საქმეზე თათბირი ჰქონდა; ოპოზიციის გაზეთები ამბობენ, ეს თათბირი მეტად შფოთიანი იყო. თითონ ჰედერვარი არა თუ სამსახურიდან გადადგომას არ აპირებდა, პირიქით, პარლამენტის დათხოვნასა და ახალ არჩევნის დანიშვნასა ჰფიქრობდა.

✦ უნგრული და გერმანული გაზეთები ეხლავე ჰკითხულობენ, ვინ დაინიშნება კუენ-ჰედერვარის მაგიერადაო. ვენის სასახლის წრეებს სწადიანთ, რომ უნგრეთის პირველ-მინისტრად ეხლანდელი ფინანსთა მინისტრი ლადისლავ ლუკაჩი დაინიშნოს. მაგრამ ოპოზიციასა და თვითონ ლიბერალურ პარტიას მაგრე რიგად როდი მოსწონთ ლუკაჩი.

✦ გერმანულ გაზეთებს შეუტყვიათ, გაქცეული ღინეში ლონდონში დაიჭირეს და უნგრეთის მთავრობას გადასცემენო.

ინგლისი. უნიონისტმა დეპუტატმა ჯონ-ვილსონმა გამოაცხადა, რაკი ჩემბერლენი სატამოჟნო პოლიტიკის გამოცვლას აპირობს, უნიონისტების პარტიას ვსტოვებ და ლიბერალების პარტიაში გადავდივარ, იმიტომ რომ თავისუფალ ვაჭრობის მომხრე ვარ და ლიბერალური პარტია კი ერთხმად იცავს თავისუფალ ვაჭრობასაო. ვილსონმა თავის ამომრჩევლებს წერილით მიმართა, აუხსნა, თუ რისთვის იქცევა ასე და თავისუფალ ვაჭრობის სარგებლობა დაასაბუთა.

✦ როგორც ვიცით, თავისუფალ ვაჭრობის მომხრე უნიონისტებმა ლიგა დააარსეს. ამ ლიგას ფინანსთა მინისტრად ყოფილ ჰიქს-ბიჩის თავმჯდომარეობით დეპუტატთა პალატის სადგომში კრება მოუხდენია და შემდეგი რეზოლიუცია მიუღია:

„ლიგა ეხლანდელ სამინისტროს მომხრეთა საზოგადოებას წარმოადგენს და იმ აზრითაა დაარსებული, რომ ხალხს გააცნოს ის სა-

ფელეტონი

ბავშვის მოვლა

(...აგიური წერილები ქართველ დედასთან)

წერილი 4.

... მწერთ, რომ ჩემი ემიკო როგორ...ა მყავს გუნებაზე: „ხშირ-ხშირად ... ჰყივის, ცოტა სძინავს, ძილშიაც ...ირად არის და სიცხე კი არა აქვსო. ...ლევინე კიდეც, როგორც თვალ-ნაკ...ხვა ლონისძიებასაც მივმართე, რაც ...ავლეს ჩემი შვილის გულ-შემატკი... მაგრამ ცვლილებას არაფერს ვატ... სწორედ რომ გულ-საკლავ სტრი...ა მწერთ, ქალბატონო ჩემო, და გ...თ მაგ თქვენ პაწაწინა ქართველის ...ა მთავარეს, რომ თქვენს გულ-წრფე...აში და კეთილ-მისწრაფებაში დარწმუ...ბული რომ არ ვიყვე, დიდს საყვედურს ...მოგიცხადებდით ამ სტრიქონებისთვის. ნუ ...მდის ვერ შეისწავლეთ თქვენი ბიჭი...ენება და ხასიათი, ნუთუ ვერ მიმხვ...თ იმას, რომ, თუ ბავშვს სიცხე არა ...რ აწუხებს, სურდო არა სჭირს, მა...სი მოუსვენრობის მიზეზი სხვა რამ ... მიზეზი უნდა იყვეს და არა ის, რა... დაურწმუნებიხართ თქვენ თქვენს ...ემატკივართ. მაგრამ დავუბრუნდეთ ...ქვენს სიტყვებს: „ჩემი ემიკო ხშირა...არის და ჰყივისო". ამ გარემოებაზე, თუ გახსოვთ, მესამე წერილშიაც მივაქციე თქვენი ყურადღება და მოკლედ განვიმარტეთ მიზეზი ამ მოვლენისა. ეხლა კი ვეცდები უფრო ვრცლად, უფრო დალაგებით გამოველაპარაკოთ ამ საგანზე და დაგიმტკიცოთ, რომ თქვენი ფიქრი ამ საგნის შესახებ და თქვენი შვილის გულ შემატკივართა შეხედულება შეუსაბამოა, უსაფუძვლო. გასაკვირველია, ღმერთმანი, რომ დედების უმეტესობას ვერ წარმოუდგენია, რომ ბავშვის ჰყივილ-კივილი და ხანდახან უმიზეზო ტირილიც არ არის ბავშვისთვის მავნებელი; იგია ლაპარაკი, ტიკტიკი ამ პაწაწინა არსებისა. ბავშვი ტირილით მოევლინება ხოლმე ქვეყანას და ამ ხმაურობით იგი სალამს აძლევს ბუნებას, თავის მეორე დედას. ყვირილით იგი ჰხატავს თავის მოთხოვნილებას; იგი ჰყივის ვარჯიშობისთვის; იგი ჰყივის, რადგანაც ჯერ არ შესჩვევია თავის არსებობის ახალ პირობებს და ერთი სიტყვით ჰყივილ-კივილით იგი გამოჰხატავს თავის გრძნობებს. მაგრამ აქ ისიც ნუ დაგავიწყდება, ქალბატონო, რომ, ამმონის ბრძანებისა არ იყვეს, ბავშვის ჰყივილსა და კივილს და ტირილსაც თავისი საკუთარი ნიშნები აქვს. როდესაც ემიკოსა შიან, იგი ისე არ იტირებს და არ იჰყივლებს, როგორც მაშინ, როდესაც იგი გასვრილია და ან სველ მჩვრებში წევს და არც ისე, როდესაც იგი ავად არის, ან სტკივა რამე. მაშასადამე, თუ ბავშვის ტირილი შედგმანია და ხანგრძლივი, თუ იგი ვერა ლონისძიებით ვერ დაგიმშვიდებიათ, მაშინ კი უნდა დაფაცურდეთ უეჭველად: სულ მთლად გაატიტვლეთ იგი, მიშინჯ-მოშინჯეთ ყველა მისი სხეულის ნაწილი. თორემ აი რა შემთხვევას გვიამბობს ბატონი ამმონი თავის ნაწერებში*): 1) ერთი ძუძუმწოვარა ბავშვი მთელი დღე და ღამე სულ გაჰკიოდა, მარჯვენა მხარეზე დააწვენდნენ ხოლმე თუ არა; გაშინჯვის შემდეგ აღმოჩნდა, რომ მას ქინძისთავი შერჭობოდა და ამითი საცოდავი ასე იტანჯებოდა. 2) მეორე შემთხვევა კიდევ: ერთი ბავშვი კიდევ ვერას გზით ვერ დაამშვიდებინათ, ვინემ არ გაშინჯეს და არ აღმოაჩინეს, რომ ერთს ულმერთო ძიძას სიბოროტით თითზე თმის ბეწვი მოეჭირა ბავშვისთვის და ამ შემთხვევას ტყავის ანთება გამოეწვია და სხვა და სხვა..

ერთი სიტყვით, თუ ამგვარი არა არისრა, თუ ბავშს სიცხე არა აქვს, სურდო არა სჭირს, არ აწველებს, მაშინ მიეცით მას ნება იჰყივლოს და იკივლოს, ვინემ მოეწყინებოდეს ამ პაწაწინა ბატონს, ოჯახის თავიგულს. ჰყივილი ბავშვს თავის დღეში ავად არ გახდის, პირიქით, იგიავარჯიშებს ფილტვებს, გულის ფიცარს და მუცლის ნაწილებს; ჰყივილს სისხლი მოჰყავს, განამტკიცებს სხეულის ყოველივე ნაწილს და საზოგადოდ შინაგან ორგანოებს. სადს ბავშს ჰყივილი თავის დღეში ფუშს (Грыжа) არ გაუჩენს, რომლისაც დედებს ძალიან ეშინიანთ ხოლმე. აქ ამასაც მოგაგონებთ, რომ გადამეტებულ ალერსს და ლოლიაობას ბავშვის გაჩუმებაში ადგილი არ უნდა ჰქონდეს: ამითი ბავშვი მეტის-მეტი ნაზი და ურჩი ხდება. ლოლიაობამ არ უნდა დაჩრდილოს კეთილ-გონიერება თქვენი. რამდენიც წამოიზრდება ბავშვი, რამდენიც იგი თავის ხელებს მოძრაობაში მოიყვანს და გაერთვება გარეშე ბუნების სხვა-და-სხვაობით, იმდენად ბავშვი ნაკლებად ჰყივის; მის ცხოვრებას სისრულე ემლევა და თანდათან ერკვევა იგი შთაბეჭდილების სხვა-და-სხვაობით. ბავშვის ჰყივილსა და კივილს, რომლითაც იგი ევლინება ქვეყანას, პრეიერის აზრით*), „ზნეობითი ხასიათი არ უნდა მივცეთო და არც იმ გატაცებულ პოეტებსა და ფილოსოფოსებს უნდა დავუჯეროთ, რომლებიც არწმუნებენ ქვეყანას, რომ ეს პაწაწინა არსება ჰყივილში ჰხატავს სამდურავს; ჩივის იგი იმისთვის, რომ მხოლოდ ტანჯვისთვის მოევლინე მე ქვეყანასაო". თვით შესანიშნავი კანტიც კი ერთს თავის თხზულებაში ამბობს, რომ ბავშვი თავის ჰყივილში ჰხატავს წყევლას და კრულვას ქვეყნისადმი. ბ-ნი კომპერე კი ამბობს თავის თხზულებაში,**) რომ, ახალ-დაბადებული ბავშვის ჰყივილი წარმოსდგება მოძრაობის საზოგადო მოთხოვნილებიდანაო; იგი ჰყივილით ჰხატავს თავის არსებობას; იგი

*) Золотая книжка, соч. Аммона. სტ. დედა და ბავშვი.

*) იხ. Душа ребенка, соч. Прейра.

**) Умств. и нравств. развитіе ребенка, соч. Г. Компэре.

[illegible]ბუთები ბერის ბაჟების წინააღმდეგ, რა სა-[illegible] კონსერვატიული და უნიონისტური სამინისტრო 1852 წლიდან აქამდე ამ ბაჟების წინააღმდეგ იბრძოდნენ. 26 ივნისს კონსტიტუციონურ კლუბში ბირმინგამში მინისტრმა სხვათა შორის, სთქვა: „მე [illegible] ვარ დარწმუნებული, რომ კონსერვატიული და უნიონისტური პარტიისაგან სრული სიგიჟე იქნება, თავის წევრებს მოსთხოვოს, [illegible] უსათუოდ ესა და ეს აზრი იქონიეო. ლოგა სავსებით ეთანხმება პირველ მინისტრის აზრს. [illegible] ამ დიდ საქმის თაობაზე თავისი აზრი გა-[illegible]; ამავე დროს ლიგა მოერიდება ყოველ ისეთ საქციელს, რაც პარტიის ერთობას ზარალს მოუტანს.“

ამ რეზოლუციის კოპიო ბალფურს გაუგზავნეს.

◆ როცა დეპუტატთა პალატა ინდოეთის ბიუჯეტს განიხილავს, დეპუტატი ბოუნგარი გამოაცხადებს, რომ ინდოეთს სულ ტყუილად დააკისრეს დიდი სამხედრო ხარჯი; ინდოეთისთვის სულ 1186 ათასი გირ. სტ. მოემატებოდა წელიწადში; ამ ფულიდან 786 ათასი გირვ. სტერლინგის ჯამაგირი მოუმატებიათ ინგლისელ ჯარის-კაცებისათვის და 400 ათასი გირვ. სტ. კიდევ სამხედრო-[illegible] ჯარს მოემატება. ინდოეთს კი ამდენი ხარჯი ზარალის მეტს არაფერს სარგებლობას არ მოუტანს.

მაკედონია. მაკედონიელ რევოლუციონერებს აღმოსავლეთ რკინის გზის გამგეობისათვის მოუწერიათ, ამას იქით ხელ ახლად დაუწყებენ რკინის გზების აფეთქებას. გაზ. „ტან“-ში ამ წერილის შინაარსი დაბეჭდილია:

„ბატონო დირექტორო! მაკედონიისა და ადრიანოპოლის ვილაეტების რევოლუციონერ კომიტეტების მთავარ შტაბს აქვს პატივი, გამოუცხადოს აღმოსავლეთ რკინის გზების დიდად პატივცემულ გამგეობას, რომ დღეიდან აჯანყება დაიწყება ოსმალეთის წინააღმდეგ. ოსმალეთმა ხუთის საუკუნის განმავლობაში ქრისტიანებს არაფერი ადამიანის უფლება არ მიანიჭა და ყოველ ქრისტიანის სიცოცხლე, ქონება და სახელი მუდამ განსაცდელშია; ქრისტიანები მოთმინებიდან გამოვიდნენ და იძულებულნი არიან სისხლის მწოველ მტერს ომი გამოუცხადონ. ან თავისუფლება, ან სიკვდილი!

რადგან აჯანყების დროს უსათუოდ დაგჭირდება რკინის გზების აფეთქება, ამიტომ მთავარ შტაბს საჭიროდ მიაჩნია, თქვენ დიდად პატივცემულ გამგეობას აცნობოს, რომ ამას იქით ხალხი აღარ წაიყვანოთ რკინის გზით.

თქვენი დიდად პატივისმცემელნი მთავარ შტაბის წევრი დამიან გრუევი, ბორის სარაფოვი. მონასტირ (პელისტერის მთა). ივლისის 25, ახ. სტ. 1903 წელსა“.

იაპონია. გაზეთები დიდი ხანია სწერენ, რომ იაპონიას და რუსეთს უსათუოდ ომი მოუვათო. ამას წინად გაზეთებმა ხმა დაჰყარეს, რუსეთი და იაპონია მორიგდნენო და ამ მორიგების შინაარსიც კი დაბეჭდეს. ეს მორიგება ჩვენც გადმოვთარგმნეთ, მაგრამ გაზეთებმა მალე დასწერეს, ეს მორიგება განგებ იყო შეთხზული, ნამდვილად რუსეთსა და იაპონიას შუა არაფერი მორიგება არ მომხდარაო; იაპონია დღესაც მტრულის თვალით უყურებს რუსეთსა და ყოველ დღე საომრად ემზადებაო. როგორც გაზეთების ცნობებიდან სჩანს, იაპონიის მთავრობის წრეებსა, თუ ხალხს ძლიერ სწადიათ რუსეთთან ომი. ამას წინად იაპონიის პარლამენტმა დაადგინა, სამხედრო ფლოტს მოვუმატოთო. ივნისში უნივერსიტეტის 7 პროფესორმა მთელის იაპონიის ინტელიგენციის სახელით სთხოვა პირველ მინისტრს გრაფ კაცურას, რუსეთს ეხლავე ომი გამოუცხადეთ, თორემ მერე გვიან-ღა იქმნებაო. რაკი რუსეთი მანჯურიაში დიდ ჯარს შეჰყრის, მეტად გაძნელდება იმასთან ომიო. მაგრამ გაზეთების ცნობებიდან ისიცა სჩანს, რომ იაპონიაში ამ ომის წინააღმდეგიც ბევრი ყოფილა. ესენი აშვიდებენ ომის მომხრეებს და ეუბნებიან, რომ ეხლანდელი ომი მეტად ძნელი გასაბედი საქმეაო; რა საჭიროა ომი, როდესაც იაპონია უომრადაც თავისას გაიტანს და კორეიაში ვაჭრობასა თუ მრეწველობას თავის ხელში ჩაიგდებსო. ვინ აჯობებს ამათში, ომის მომხრეები, თუ ომის წინააღმდეგები,—ამის გამოცნობა ჯერ-ჯეროBით არავის შეუძლიან.

ესპანია. ქალაქ მალაგაში ერთ კაცს ძლიერ გაჰხარებოდა ახალ პაპის არჩევა; თავის ფანჯარაში ტრანსპარანტი დაეკიდნა და ზედ წაეწერა: „გაუმარჯოს პაპა-მეფეს!“ ზოგს ჯავრი მოუვიდათ ამაზე, შეიყარნენ და დაიწყეს ყვირილი: „გაუმარჯოს იტალიას!“, „გაუმარჯოს გარიბალდის!“, „ძირს პაპი!“ ბოლოს ყვირილსაც აღარ დასჯერდნენ და პაპის მოყვარე კაცს შუშებიც დაუმსხვრიეს. პოლიციის პრეფექტმა ტრანსპარანტი ჩამოაღებინა და დემონსტრანტები გაჰფანტა.

ახალი ამბავი

◆ როგორც გვატყობინებენ, **გურია-სამეგრელოს სამრევლო სკოლების** მეთვალყურეს თ. ჟორდანიას ოფიციალური ცნობა მოსვლია ოლქის მეთვალყურისაგან, რომ მომავალ სამოსწავლო წლიდან სამეგრელოს სამრევლო სკოლებში ქართული ენა მოისპოს და სწავლება რუსულ ენაზე სწარმოებდესო.

◆ ცნობილი ფრანგი მოგზაური და არქეოლოგოსი **ბარონ დე-ბაი** ისევ აპირებს ჩვენს ქვეყანაში ჩამოსვლას სამოგზაუროდ. ტფილისში მოელიან 10 ენკენისთვეს. ტფილისიდან ბარონ დე-ბაი გაემგზავრება სანახავად საქართველოს იმ ნაწილისა, რომელიც შავის-ზღვის პირადა ძევს. მოგზაურობას დაიწყებს ახალ-სენაკიდან, გაივლის ზუგდიდს, ოჩამჩირეს, სოხუმს, გუდაუთს, იქიდან გაგრასა და სოჩაში ჩავა. საფრანგეთში რომ დაბრუნდება, ჩვეულებრივ, ერთ-ერთ სამეცნიერო საზოგადოებაში წაიკითხავს კონფერანსს ჩვენის ქვეყნის შესახებ.

◆ იქ, სადაც სოფლელები სამრევლო სკოლის სასარგებლოდ ხარჯს არ ეწევიან შენობის აგებასა თუ სკოლის გათბობა-განათებაში, სამრევლო სკოლების ოლქის მეთვალყურის აზრით, უნდა გამოეცხადოსთ მცხოვრებთ, რომ თუ ხარჯს არ გაიღებენ სკოლის სასარგებლოდ, სკოლა დაეხურებათ და სხვა ადგილას გადაიტანენ, ე. ი. იქ, სადაც გლეხები შესაფერ გადასახადს მისცემენ. გარდა ამისა, ჰფიქრობენ, ხაზინიდან რომ ფული ეძლევა სკოლებს, ის ფული შეამცირონ და გადარჩენილ ფულით **სხვა ადგილას დაარსონ სკოლები.** სამრევლო სკოლებს, როგორც ცნობილია, ისედაც მცირე რამ ეძლევა ხაზინიდან და ამ მცირეს მოკლება ხომ სასიკეთო არ იქმნება.

◆ **რკინის გზის სახელოსნოებში ტფილისს** მუშაობის ახალი წეს-რიგი შემოუღიათ. სხვათა შორის, ამ სახელოსნოებში შესვლა გარეშეთათვის სასტიკად აღკრძალულია.

◆ სოხუმიდან გვწერენ: პეტერბურგიდან ამბავი მოვიდა, რომ **რეალური გიმნაზია,** რომელიც სოხუმში მომავალ ენკენისთვეს უნდა გახსნილიყო, მხოლოდ 1904 წლის ენკენისთვეში გაიხსნებაო.

◆ **დ. ზ. სარაჯიშვილის არყის ქარხანაში** ერთ კვირაზე მეტი მუშები არ მუშაობდნენ.

◆ შინაგან საქმეთა სამინისტროს მოწერილობის თანახმად, ტფილისის საგუბერნიო გამგეობამ მოსთხოვა პოლიცმეისტერს ცნობები **ებრაელების რაბინთა** და იმათ თანაშემწეთა რაოდენობის შესახებ. უნდა გაიგონ აგრეთვე, თვითეულ რაბინს რა განათლება აქვს მიღებული. ჰფიქრობენ სამეტრიკო წიგნების წარმოების ახალ წესების შემოღებას და ეს ცნობები იმიტომ არის საჭირო.

◆ გუმბრის მაზრის სოფელ აგინში მცხოვრებ **მართმადიდებელ სომხებს** ამას წინად უთხოვნიათ მიწათ-მოქმედების მინისტრის რწმუნებულისათვის, ახალი სოფლის გასაშენებლად დაეთმოთ იმათთვის ადგილი, რადგან 15 დესეტინაზე მეტი ჩამოერთვათ რკინის გზის ლიანდაგისა და სადგურ აგინის გასამართავად. ამ თხოვნის გამო ერევნის გუბერნიის სახელმწიფო ქონებათა [illegible] შეატყობინა რწმუნებულს, რომ [illegible] სომხებს საკმაო ადგილი აქვთო.

◆ „კავ.“-ს ბაქოდან დეპეშით ატყ[illegible]ნებენ: „31 ივლისს, ღამე, **ბალახანაში** **დაიწვა** 30 კოშკი და ნავთის რამდე[illegible] აუზი. დაზარალდნენ ფირმები როტშილ[illegible]სა, მანთაშევისა, ყვითოევისა, საბუნჩისა [illegible] ასტრახანის საზოგადოებებისა. ბიბიეიბა[illegible] შადრევანს რვა დღე-ღამეა ცეცხლი უკიდ[illegible] გუშინ ცეცხლი გაძლიერდა.

◆ „ბაკინ. იზვ.“-ში ვკითხულობთ: „[illegible] ივლისს ტფილისიდან ჩამოიყვანეს 60 ტუ[illegible]დი. ესენი და აგრეთვე წინად მოსული [illegible] კაცი ადმინისტრატიულის წესით იგზავ[illegible]ბიან“.

◆ 31 ივლისს საჯევახოს სადგურთან [illegible] ხალხო მატარებელი № მეექვსე **დაინდა[illegible] გადასცდენია.** როგორც „ნ. ობ“. გადმოგ[illegible]ცემს, დაშავებულა 4 მგზავრი და ორი კო[illegible]დუქტორი.

◆ ამ რამდენისამე ხნის წინად ყაგიზმან[illegible] ოლქის სოფელ კიზილკილისის მცხოვრე[illegible]ლებმა, 400 კომლმა, სთხოვეს მთავარ-მარ[illegible]თებელს, რომ მიეცათ იმათთვის ამ სოფლი[illegible] მახლობლად მდებარე სახელმწიფო მიწა, [illegible]დაც საძოვარი ადგილები და წყალია. სოფ[illegible]ლელთ 7—8 ვერსი უნდა გაიარონ, რო[illegible] საქონლის დასალევი წყალი იშოვნონ. მთა[illegible]ვარ-მართებლის ბრძანებით, ეს თხოვნა გუ[illegible]შინ გარდაეცა მიწათ-მოქმედების მინისტრი[illegible] რწმუნებულს, რომელსაც მთავარ-მართებელ[illegible] სთხოვს, დააკმაყოფილოს აღნიშნულ სოფ[illegible]ლის მცხოვრებნი.

◆ გუშინ ტფილისის ქალაქის გამგეობა[illegible]ში მოხდა ტირაჟი ქალაქის მესამე სესხი[illegible] ობლიგაციების გასანაღდებლად. ამ დღე[illegible] განაღდებულ იქმნა 9100 მან. ობლიგაცია.

◆ პირველ სექტემბრიდან ქუთაისში [illegible] გ. მაჭავარიანის მიერ დაარსებული იქმნე[illegible] ქალთა **კერძო სასწავლებელი** ოთხკლასია[illegible] პროგიმნაზიის კურსით. სწავლის ფასი წე[illegible]ლიწადში 30 მანეთი იქმნება.

◆ 15 ნოემბრიდან პეტერბურგში გაიმართ[illegible]ბა პირველი სარუსეთო სამხატვრო-სამრეწველო გამოფენა. გისაც უნდა მონაწილეობა მიიღ[illegible] ამ გამოფენაში, უნდა შეიტყოს ცნობები მიაწ[illegible]დოს გამოფენის გამმართველ კომიტეტს: სახელი და გვარი, რა ნაწარმოები აქვს, სურს თუ არა გამოფენაზე ფასი იმის ნაწარმოებს, რომელ წლიდან მისდევს წარმოებას, სად არის [illegible] მართული, ვის უნდა მიჰმართონ ნივთებისა[illegible] ყიდვის დროს, რამდენი მუშაა ქარხანაში, [illegible]ნია ყოველ წლიური ნაწარმოები, საიდან [illegible] მასალას ნაწარმოებთა დასამზადებლად, არსებ[illegible] თუ არა ისეთი დაწესებულება, რომელიც მუშა[illegible] ინტერესებს იცავდეს, რა საშუალებანია მიღებ[illegible]ლი საზოგადოდ მუშათა ჯანმრთელობის დასაცავ[illegible] გზად და სხვ. ფინანსთა სამინისტროს განკარგ[illegible]

[illegible]სამოვნებას პოულობს ამ ქყივილში და [illegible]ძალაზებთ თავი—იქყივლოს მან „ვინემ დარი უდარის“, გამოთქვას თავისებურად თავის გრძნობა და სურვილებიო“. ბატონი ჟუკი **) უარყოფს ყველა ზემონათქვამს და ამბობს, რომ თავის დღეში უსუსური ბავში უმიზეზოდ არც იტირებს და არც იქყივლებო, ან უნდა სტკიოდეს რამე, ან რაიმე უნდა აწუხებდესო. და ვინც ამის შესახებ სხვა ნაირად ჰფიქრობს, ის ძველი თეორიის მიმდევარი ბრძანდებაო. თუმცა კი თვით პატივცემული ჟუკის თხზულებიდან არა სჩანს, თუ რა მეცნიერულ გამოკვლევაზე ამყარებს თავის შეხედულებას, თუ რა დაკვირვებანი ათქმევინებენ ამას, უამისოდ კი ყველაფერი დაუჯერებელია, საფუძველს მოკლებული. თორემ აი ჩემი დაკვირვება რას ამბობს ამის შესახებ: როდესაც ჩემი შვილი მერვე თვეში გადადგა—ერთს მშვენიერ დღეს გამოიღვიძა, მიიხედ-მოიხედა, ჩვეულებრივ ყველაფერი აათვალიერა, რადგაც წაილუღლუღა და მერე მოჰყვა საშინელ ღრიალსა და ტირილს. ჩვენ მივცვივდით მაშინვე და შევნიშნეთ, რომ იგი ცრემლით არა სტიროდა და მიზეზსაც მალე მივხვდით—იგი გაგვიწყრა, რომ ეს პაწაწინა ბატონი, რომელმაც ეს-ეს არის გაიღვიძა, როგორ გავბედეთ და მარტოკა დავტოვეთ: არ მივუალერსეთ მას, არ გამოველაპარაკეთ და თავისი საყვედური ტირილით გამოგვიხატა. ჩვენი მისვლა იყო მასთან და მისი მაშინათვე გაჩუმება. ყველა ეს, ქალბატონო ჩემო, თავმდებია იმისი, რომ თქვენის ემიკოს ჰყივილსა და ტირილს არ მისცეთ ის მნიშვნელობა, რა მნიშვნელობასაც აძლევენ ხოლმე ზოგიერთი მშობლები, თავის შვილების საზიანოდ და საუბედუროდ' მაგრამ გადავიდეთ სხვა კითხვაზე.

მეორე კითხვა, რომლის განმარტებას ასე გულ-მოდგინეთ მთხოვთ თქვენ—ეს ბავშვის ძილი გახლავთ. ძილი ბავშვს იფარავს სხვადასხვა ახალი გარემოებისაგან და თან-დათანობით მისი შინაგანი ორგანოები მოჰყავს მოქმედებაში; ძილით ბავშვს ულონიერდება მუცლისა და მეტადრე სუნთქვის იარაღები. მაგრამ კითხვა იმაშია, თუ რამდენი ხანი უნდა იძინოს ბავშვმა, რომ სასურველი გავლენა იქონიოს ძილმა ბავშვზე? აქამომდე ბევრსა ჰგონია, რომ ბავშვს ხანგრძლივი ძილი სულმთლად დაასუსტებს და „გამოაჩერჩეტებს“ კიდეცაო. მაგრამ ყოვლად შემძლებელი ბუნება სულ სხვა რამეს გვეუბნება და ჩვენ ამ შემთხვევაში, როგორც სხვა შემთხვევაშიაც, უნდა მივდიოთ მას. 4—6 კვირის ბავშვი, როგორც შენიშნულია, უმეტეს ნაწილს თავის სიცოცხლისას ძილში ატარებს. იგი უნდა ჰორიზონტალურად დააწვინოთ, ოდნავად გვერდზე და ცოტათი თავი მაღლა დაადებინოთ. ასე მათ მოსვენებითა სძინავთ. უნდა ვეცადნეთ, რომ ეს ბუნებით მოთხოვნილება, როგორიც ბავშვისთვის ძილია, არაფრით არ დავარღვიოთ, რადგანაც იგი ძალიან საჭიროა მისი ბუნებით ძალის განვითარებისათვის—მისი ზრდისათვის და მისი ჯანმრთელობისათვის. აქ ერთი წესი უნდა დავიცვათ უეჭველად: თავისდღეში, თუ ბავშვს არ ეძინება, ძალა არ უნდა დავატანოთ, რომ მან დაიძინოს. მეტადრე არიდეთ, თუ ღმერთი გწამსთ, სხვადასხვა ძილის წამლები, როგორიც, მაგალითად, არიან: ხაშხაში, ყაყაჩოს წვენი და სხვანი, რომლითაც რამდენი ბავშვი გაგვისტუმრებია „წიაღსა შინა აბრაამისასა“; მოერიდეთ აგრეთვე სხვა-და-სხვა სასუნებელ წამლებსაც, რომლებიც ბავშვს თავბრუს ასხამენ და მთლად ასნეულებენ მათ. უმთავრესი პირობა ძილისა, როგორც ზევითაც მოგახსენეთ, ქალბატონო, იმაში მდგომარეობს, ბავშვი არ უნდა დავაწვინოთ ლოგინში ძალად, თუ იგი ძილისთვის არ არის მომზადებული და ეს პირობა მაშინაც კი არ უნდა დაარღვიოთ, თუ გინდაც იგი საათობით იყვეს დაჩვეული ძილს; მეტადრე თუ თქვენი ემიკო თამაშობაში გართულია, თუ იგი სულ იცინის, ხარხარებს, ჰყივის, ბედნიერად გრძნობს თავის თავსა, არ ეძინება და არცა სცალიან მას ძილისთვის; მიეცით მას ამ შემთხვევაში თავისუფლება: დეე, ილხინოს, მოიკლას ჟინი მხიარულობაში. დარწმუნდით, ქალბატონო, რომ თქვენს ემიკოს ეს სიხარული და გართობა უფრო სარგებლობას მოუტანს: ამით გართული და დაქანცული უფრო კარგად დაიძინებს და გვარიანად დაისვენებს თავის პაწაწინა ორგანოებს, კმაყოფილების დარღვევა კი აწუხებს მას, აატირებს, აუმღვრევს სისხლსა. როგორც ეს არის მართებული, ისე ისიც, როდესაც ბავშვს ძილის შემდეგ ბევრ-ხან ამყ[illegible]ფებენ ხოლმე საწოლში... გაიღვიძოს [illegible] არა ემიკომ, ცოტა ხანს დააცადეთ, რ[illegible] მიიხედ-მოიხედოს, დაუყვავეთ, მ[illegible] გასინჯეთ სველი ან გასვრილი არ იყოს, [illegible]ბანეთ ცივი წყლით ხელ-პირი, ჩააცვით [illegible]ნდის შესაფერი ტანისამოსი და გაიყვ[illegible] სასეირნოთ, თუ ამინდი ხელს გიწყობთ [illegible] სხვ. და თქვენ, რომ უფრო დარწმუნ[illegible] მოწყალეო ხელმწიფევ, ნათქვამის საფუძ[illegible]ნობაში, მე აქ მოგიყვანთ სხვების აზრს[illegible]გნის განსამარტებლად და დასასაბუთებლ[illegible]

აი, რას ამბობს თავის შესანიშნავ თხზუ[illegible]ბაში *) ბ-ნი ჟუკი: „ჩვენ დაჩვეული ვ[illegible] ძილი დასასვენებელ საშუალებად წარმო[illegible]დგინოთ ხოლმე გარჯისა და შრომის შ[illegible]დეგ. მაგრამ ეს არის გადასაწყვეტი, [illegible] ბავშვს რადა სძინავს ხოლმე მაგდენი ხა[illegible] როდესაც იგი არც მუშაობაშია და არც [illegible] რჯაში? სწორედ ეს არის ჩვენი შეცდო[illegible] რომ მუშაობას ჩვენ მხოლოდ ფიზიკურ[illegible] გარჯას და გონებრივ მუშაობას ვეძახით და [illegible] აქ გვავიწყდება, რომ იმისთანა ცხოვრებითი პროცესები, როგორიც მაგ. ზრდა არის, კ[illegible]ბა, სუნთქვა, სისხლის დენაა—ესენი წარმ[illegible]ებენ საშინელის სისწრაფით და ჰღალავ[illegible] ბავშვს და, მაშასადამე, ეს პაწაწინა ჯაფ[illegible] კაცი საჭიროებს დასვენებას და ეს დასვენ[illegible] ძილში გამოიხატება. რამდენიც ბევრი ს[illegible]ნავს ბავშვს, იმდენად შესამჩნევად ნელდე[illegible] მისი ცხოვრებითი პროცესები. იგი არ უ[illegible]

**) Мать и дитя—Жука.

*) Жукъ—Мать и дитя.

...სმონასტები რკინის გზით შეიძლება ...ან შედეგითით.

...როგორც ტფილისის ქალაქის სკოლების ...ადანა ხსანს, ხუდურეთის სკოლას თავის ... წიგნთ-საცავში ჰქონია 533 ტომი წიგ... ლაბრის სკოლას 696 წიგნი, სოლოლაკი... 362, ვერისას—684, კუკიის პირველ სკო... -1092 წიგნი, კუკიის მეორე სკოლას— მამადავითის სკოლას—800, ვერის საქა... სკოლას—863, ავლაბრის საქალებო სკო... -691, ვერის მეორე სკოლას—289, ავ... ს მეორე სკოლას—377, ბედინსკის სკო... -312, ვერის მესამე სკოლას—524, ავ... ს მესამე სკოლას—258, ამაღლების სკო... -290, დიდუბის სკოლას—372, ხარფუხის ...ს—121 და ფეშკინის მეორე სკოლას—

...სოფ. ხუნზიდან (ზუგდიდის მაზრა) გვა... ...ინებენ, «შარა გზაზე ჩნისეს გვამი ემაწვილ ...ათანასე ალექსანდრიისა. მკვლელობის მი... ...ჯერ არავინ იცის. უფროს შურის ძიებას ...ვბენ. ათანასე ალექსანდრის ჰყოლია ცო... ...თავის მამის ნათლულს და, ეს-კი დიდ ...ად მიაჩნიათ. ალექსანდრიას ნათესაობა-კი ...სვემდა ხმას.»

...მეტეხის ციხის ქვეშ რომელიც მთა... ...ს სწრის გზას ავლაბარ... გასასვლელად, ...მე ძალიან უსუფთაოა. ...იწისაკენ გაკვეთ... ...ორიგინალური კიბის საფეხურებზე ავზის ...ებს დაფში უფლად შეეძლებოდა. ქალაქის ...თბისათვის არა ერისხვე მოუმართავთ და უთ... ...ათ მოგირწვდა, მაგრამ არაფერი გამოვიდა.

30 ივლისს პოლიციის მე-6 ნაწილში წაჩ... ...ულან სპარსეთის ქვეშევრდომი მაჰმედ-ალი-...-ოღლი და ისმაილ-ალი-აჯა-მამედ-ოღლი. ...ს პირველი დანით მძიმედ დაუჭრია მუცელ-... ...ამხანაგი დაჰპატიმრეს.

30 ივლისს პოლიციის მე-5 ნაწილში, მტკვა-... ...აბანაოდ ჩასულა და დამხრჩვალა სპარსეთის ...რდომი მაჰმად-კაზი-ოღლი. დამხრჩვალის გვა... ...რ ვერ უპოვნიათ.

რუსეთის ქრონიკა

„იუჟნ. კრაი“-ში დაბეჭდილია კიევის ...ერალ-გუბერნატორის ბრძანება. „ერთ ...უნკერს ვკითხე,—ამბობს დრაგომიროვი,— ...ალხის წინააღმდეგ იარაღის სახმარებლად ...რომ გამოგიყვანენ, პირველად საით ისვრით? ...რველად მაღლა ვისვრით, მიპასუხა იუნკერ... ...ვაცხადებ შემდეგს: საჭიროა, რომ ხალ... ...ჯიდეს გცემდესთ თქვენს და თქვენ ია... ...უნდა იცოდეს, რომ მასთან სა... ...გამოსულხართ: თქვენ ამნაირად ...ტავთ ხალხს, წინააღმდეგ, მაღ... ...რით, ხალხს შემთხვევა მიეცემა, ...ვართვას, ეს კი რომ თავის მოჭ... ...ო პირისთვის. ...ფი ბეჯითი ...ს მოუციათ თქვენთვის, და არა ...ანს არა აქვს უფლება ტყუილა- უბრალოდ დახარჯოს ტყვია. ვავალებ ოფიცრებს, გამოუცხადონ ყველა ეს იუნკრებს და ჯარის-კაცებს.

◆ უმაღლესის ბრძანებით გაუქმებულია ფინლიანდიის კადეტთა კორპუსთან კურსები თავის ნებით სამხედრო სამსახურში შესულთათვის.

◆ ხერსონის გუბერნიის უფროს საქარხნო ინსპექტორს სატახტო სტაროსტების დაწესების შესახებ განკარგულება გაუგზავნია ოდესისა და გუბერნიის ყველა ქარხნების მეპატრონეთა და სამრეწველო დაწესებულებათათვის.

◆ „კიევსკოე სლოვო“-ში და „კიევის გაზეთ“-ში დაბეჭდილია რედაქციებისაგან განცხადება იმის შესახებ, რომ მათგან დამოუკიდებელ მიზეზების გამო 25 ივლისს მხოლოდ ნახევარი ნომერი გამოუშვეს.

◆ ოდესის გემების საზოგადოებათა წარმომადგენელთ კრება მოუხდენიათ და დაუდგენიათ, იშუამდგომლონ საზოგადოების გამგეობათა წინაშე გემებზე დაბალ მოსამსახურეთა—მატროსებისა და კაჩეგრების მდგომარეობის გაუმჯობესობის შესახებ.

◆ „ოდესკ. ნოვოსტ“-ი იუწყება, რომ ოდესაში აღებ-მიცემობა გაჭირვებულ მდგომარეობაში იმყოფება. მოსავალი კარგია, მაგრამ ვაჭრობას ეს სრულეიით არ ემჩნევა. ბევრი სავაჭრო სახლი კოტრდება. დამოქნაში და რკინის გზის სადგურზე მრავალი საქონელია მოსული, რომელთა პატრონები არ სჩაბან ამ საქონელს საჯაროდ ჰყიდიან.

◆ ალექსანდროვსკის სასამართლოს გაურჩევია საქმე სექტანტების „ტუნდისტების“ შესახებ, რომელთაც სალოცავად კრებების გამართვა ჰბრალდებოდათ. მოწვეული ექსპერტი საეპარქიო მისსიონერი ამტკიცებდა, სასამართლომ უნდა დასაჯოს ისინი, რადგან მთავრობის წინააღმდეგ სექტას ეკუთვნიანო. თუ მთავრობის მოთხოვნილება მათ რწმენას არ ეთანხმება, ისინი უარჰყოფენ იმასო,—მაგალითად, უარჰყოფენ ფიცის მიღებას და სამხედრო სამსახურსაო.

სასამართლომ ჯარიმა მიუსაჯა ყველა ბრალდებულთ.

◆ ტეხნიკურ განათლების კომისიას მრავალი თხოვნა მოსვლია რუსეთის ქარხნების პატრონებისაგან მუშებისათვის სკოლებისა და კურსების დაარსების შესახებ.

◆ ერთ ვარშაველ სახლის პატრონს მოუსურვებია თავისი სახლის ფასადის შემკობა პოლონეთის მწერლების, მხატვრების და და მუსიკოსების ქანდაკებით. ადგილობრივ პოლიციას აუკრძალავს ეს მისთვის. მაშინ სახლის პატრონს გენერალ-გუბერნატორისათვის მიუმართავს და მისგან ნება-რთვაც მიუღია.

◆ სამკურნალო დეპარტამენტმა განმარტა, რომ კბილის საექიმო სასწავლებლებში შესვლის უფლება მიეცემათ არა მარტო იმ პირთ, რომელთაც გიმნაზიებში ან სხვა საშუალო სასწავლებლებში 6 კლასი დაუსრულებიათ, არამედ იმათაც, რომელთაც შინაურ მასწავლებლის (ქალის ან კაცის) დიპლომი აქვთ. დანტისტები, რომელნიც კბილის საექიმო სკოლაში შესვლას მოისურვებენ, ცენზის მიხედვით, საზოგადო წესებს ემორჩილებიან.

◆ კიევში დნეპრზე ნავით საშინელი უბედური შემთხვევა მომხდარა. ნავით გაღმა გასვლა მოუსურვებიათ 30 კაცს, მუშებს; მათ რიცხვში 7 ქალი ყოფილა. ის ხალხი ნაოსნობაში გამოუცდელი ყოფილა; ვერ წაუყვანიათ კარგად ნავი, რომელიც ერთ გემს დასტაკებია და დამტვრეულა. 7 კაცი გადაარჩინეს, დანარჩენები-კი დამხრჩვალან.

◆ ავგისტოს დამდეგს ოდესსის სამოსწავლო ოლქის მზრუნველის განკარგულებით საშუალო სასწავლებელთა დირექტორების პირველი კრება იქნება მოწვეული საეროზო სამინისტროსაგან გამოცემულ შეგირდებზე ზნეობრივ გავლენის შესახებ ცირკულიარის განსახილველად.

◆ 26 ივლისს პეტერბურგში საფრანგეთის საელჩოში უნახავთ ელჩის მოკლული შვეიცარი, 65 წლის მოხუცი მკვლელს გაუძარცვავს იგი და შემდეგ ცეცხლი წაუკიდებია ლეიბისათვის; უნდოდა სახლი დაეწვა. ცეცხლი მალე ჩამქრალა. აღმოაჩინეს, რომ ეს მკვლელობა ჩაუდენია 18 წლის ბიჭს, საელჩოს ბუფეტში მოსამსახურეს. იგი თვითონ გამოტეხილა. მეორე მკვლელობაც მომხდარა პეტერბურგში. ერთმა მუშამ მოჰკლა დღისით ინჟენერი პეტრაშენი, იმ დროს, როცა ეს უკანასკნელი სახლის რემონტის მუშაობას ათვალიერებდა. მუშას ცულით მოუკლავს პეტრაშენი და გაუძარცვავს.

◆ უახლოეს სესსიაში სახელმწიფო საბჭო განიხილავს სამეურნეო განათლების შესახებ დებულების პროექტს, რომელიც უკვე შეუმუშავებია მიწათ-მოქმედების სამინისტროს. ამ პროექტით სამეურნეო სასწავლებლები ორის ხარისხის იქნება: 1) სასწავლებლები, რომლებიც სამეურნეო მოღვაწეთ მოამზადებენ და 2) რომლებიც სამეურნეო ცოდნას გაავრცელებენ. პირველ ხარისხს ეკუთვნის საშუალო სასწავლებლები 6 წლის კურსით, დაბალი სასწავლებლები 3 წლის კურსით. პირველი და მეორე ხარისხის დაბალი სასწავლებლები, პრაქტიკული სამეურნეო სკოლები, მეურნეობის სხვა-და-სხვა დარგისათვის ტეხნიკოს მუშათა მოსამზადებლად. სამეურნეო ცოდნის გამავრცელებელ დაწესებულებათ ეკუთვნიან: კლასსები, კურსები, კითხვები, საუბრები იმ პირებთან, რომელთაც სურთ თეორიულად და პრაქტიკულად გაიცნონ მეურნეობა, სამოსწავლო ბოტანიკური ბაღები, მუზეუმები და სხვა.

◆ მთავრობას განზრახვა ჰქონია ამ მოკლე ხანში ორად გაჰყოს ხერსონის გუბერნია, ხერსონისა და ოდესის გუბერნიად.

◆ 21 ავგუსტოს პეტერბურგში შესდგება კრება რკინის გზათა წარმომადგენლებისა ტარიფის განსახილველად.

◆ საერო განათლების სამინისტროს შეუმუშავებია ახალი წესები სახალხო სკოლების მასწავლებელთა კრებების მოწვევის შესახებ, რომელიც ამ მოკლე ხანში დამტკიცდება.

◆ საერო განათლების სამინისტრომ განმარტა, რომ გარეშე მაყურებელთ მხოლოდ უნივერსიტეტებში ლექციების მოსასმენად და სხვადა-სხვა სხდომებზე საეკლესიოდ დაუშვებენ; იმათ ნება არა აქვთ სტუდენტებისათვის არსებული ეგზამენები დაიჭირონ.

პრესსა

გაზ. „დონსკაია რეჩ“-ში წერილია დაბეჭდილი, რომლითაც დონის-როსტოვის ხელოსნები სთხოვენ რედაქციას, ყურადღება მიაქციეთ ჩვენს მდგომარეობასაო. ამ წერილიდან სჩანს, რომ როსტოვის ხელოსნები მეტად გაჭირვებულ მდგომარეობაში ყოფილან. უმრავლეს სახელოსნოებში დღეში 18—20 საათს მუშაობენ. სამკერვალოებში მუშაობას გათენებისას იწყებენ და ღამე გვიან ათავებენ. ხშირია ისეთი შემთხვევანი, რომ დაღალულ-დაქანცულ ხელოსნებს მუშაობის დროს დასძინებიათ.

თხოვნაზე მრავალ ხელოსანს მოუწერია ხელი.

* *
*

ხალხის კულტურგანათლების საზომი, სხვათა შორის, ის პატივისცემაა, რომლითაც იგი წიგნს ეკიდება. ჩვენში და რუსეთში წიგნისადმი პატივისცემა ძლიერ მცირეა: წიგნის მკითხველი ადვილად დაისაკუთრებს ხოლმე სხვის წიგნს, აფუჭებს, ფურცლებზე სხვადა-სხვა უგუნურ შენიშვნებს აწერს, ფურცლებს ჰხევს და სხვ. ამ მხრივ საინტერესოა, თუ როგორის პატივისცემით ეკიდებიან ინგლისში წიგნს წიგნის მკითხველები. ამის შესახებ მოჰყავს შემდეგი ცნობები „ვარშ. დნევნიკ“-ის თანამშრომელს.

ლონდონის ვეება საჯარო ბიბლიოთეკაში არ არსებობს არავითარი ზედამხედველობა წიგნების მკითხველებზეო,—ამბობს ავტორი: თავისუფლად შედიხართ იქ, ღებულობთ წიგნს და რომ დაუბრუნებთ ბიბლიოთეკარს, იგი არ სინჯავს მას, ისე დებს შკაფში, რადგან გენდობათ, თქვენგან არასფერ სიავეს არ მოელის, მხოლოდ ერთი შემთხვევა მომხდარა ამ ბიბლიოთეკაში: ვიღაცას ამოეჭრა ძვირფასი გამოცემიდან რამდენიმე ფურცელი. ერთად-ერთი საშუალება, რომელიც წიგნთსაცავის გამგეობამ ამ საქმის ჩამდენის წინააღმდეგ იხმარა, შემდეგი იყო: გამოჰფინა წახდენილი წიგნი სამკითხველო ზალაში ზედ წარწერით: „რცხვენოდეს იმას, ვინც ეს წიგნი გააფუჭაო“.

...კაძინოთ ძალად და ...მით უმეტეს უნდა გავაღვიძოთ ... თუ მის ...ქებას რაიმე ... საჭიროე... ...ხოვს, უეცრივ არ უნდ... გაიღვიძოთ, ...ჰ შეიძლება გულის ფრ... დაე... ...და სახე გაუწითლდეს, ან შე... ...შეშინდეს კიდეც; ამ შემთხვე... ...ნელა უნდა ელაპარაკო, ხელზე ..., პირი სახეზედაც, ილაპარაკო ...და ამ გვარად გააღვიძო იგი. ...ისაა ბ-ნი პრეიერიც *) და სამა... ...ადაც შენიშნავს, რომ 24 საათის ... სუნთქვის იარაღებისა—უდიდესი ...ბავშვის დალალვისთა და დიდი ...ღება უნდა მიექცეს ამ შენიშნავ... ...ნასაო. ასე, ჩემო ბატონო, თუ ...რომ თქვენ ემიკოს ეძინოს კარგად და ...მოსვენებით ბრძანდებოდეთ, ...ს საჭირო პირობები უნდა ასრულ... ...იყვანოთ თქვენ: 1) ემიკოს ...ძალიან მაღლა არ უნდა ედოს თავი, ...ჰორიზონტალურად უნდა ... ...ისოდ სისხლი აწვება ტვინს ... ემიკო ...უსვენრობას იგრძნობს, ხან-და... ...ილში ...იყვირებს კიდეც; მაღლა თა... ...ბავშვს სუნთქვა უსუსტდება, ...ტვი... ...რღვევა და ყოველივე ხმა... ბავ... ...ძილში და მეტადრე ხვრინ... ...მანია ...ცუდად წოლისა; 2) ერთსა... ...მავე ...ხედ ბავშვს წოლა მავნებელ... ...დგა... ...გი ამითი ილღება და თვით... ...ებს გორაობას და თუ თვითონ არ გადაგორდა, თქვენ უნდა გადააწვინოთ მეორე მხარეზედ. 3) არც მუცელზე წოლაა კარგი, რადგანაც ბავშვს სუნთქვა უძნელდება; 4) გადამეტებულ ბრახუნს და ყვირილს, როდესაც ბავშვსა სძინავს, ადგილი არ უნდა ჰქონდეს—მაგრამ ეს გარემოება უკიდურესობამდის არ უნდა მივიყვანოთ, რადგანაც ასე სიწყნარეში დაჩვეულს ბავშვს მოსვენებით არა სძინავს ხოლმე, მეტადრე ქალაქებში; 5) ბავშვი ძალად არ უნდა დააძინოთ და უდროვოდ არ გააღვიძოთ; 6) ძილის დროს ბავშვს პირში ძუძუ არ უნდა ეჩაროს, რადგანაც პირში რძე ხაჭოვდება და მჟავდება, რასაც ცუდი გავლენა აქვს ბავშვის ჯანმრთელობაზე და სხვა და სხვა.

დასასრულ თქვენი ყურადღება უნდა მივაქციო, ქალბატონო ჩემო, ერთს გარემოებასაც. ხშირად შემინიშნავს, რომ ძუძუთა ბავშვებს სძინავთ ხოლმე დედასთან ერთად ერთს ლოგინში, მაგრამ კითხვა იმაშია—სასარგებლოა თუ არა ეს ჩვეულება? „დედის სხეულის სითბო, თუ დედა სულიად საღია, ამბობს ამმონი,**) უფრო სასარგებლოა, ვინემ ბავშვის გაფუფუნება საბნებითა და რაღაც წასახურავებითა“, მაგრამ მე აქ ერთი რამესი მეშინიან და ამისთვის ვერ გირჩევთ, რომ ღამე ბავშვი თქვენთან იყოლიოთ ხოლმე ლოგინში; ეს ისაა, რომ შემთხვევა ყოფილა დედა დაწოლილა თავის შვილს და გაუჭყლეტია ლოგინში. თუ დედა ფხიზელია, თუ მას არაფერი სტკივა და ჯანმრთელია, ერთი სიტყვით, თუ მას თავის თავის იმედი აქვს—მაშინ უვნებლად შეუძლიან მიჰმართოს ამ საშუალებას. უეჭველია, თქვენთვის საინტერესო იქმნება ამ კითხვის განმარტებაც თუ რაში ჩავაწვინოთ ხოლმე უსუსური ბავშვი? თუ რა ლონისძიებას მივმართოთ, რომ იგი სუფთად იწვეს, მალი-მალ ლოგინს არ ახდენდეს და მითი მას ვნება არ მოსდიოდეს? ამის შესახებ ბევრსა ჰფიქრობენ მეცნიერნი, ბევრსა სჯიან, მაგრამ ჯერ-ჯერობით თვალსაჩინო დასკვნამდის არ მისულან. ამისთვისაც არის, რომ ჯერ-ჯერობით ბურთი და მოედანი ისევ იმ პაწაწინა თვლიან ეტლებსა რჩებათ, რომელშიაც ჩააწვენენ ხოლმე ბავშვს და აქეთ-იქით აგორავებენ; არც რუსული აკვანია ჩვენში ჩამორჩენილი, ჩვენს მამა-პაპურ აკვანს ხომ დიდი ადგილი აქვს ბავშვებისთვის დათმობილი. თუ რომელი სჯობია ამათ შორის, თუ რომელს დავუთმოთ პირველობა—ამის გადაწყვეტა შეუძლებელი საქმეა, რადგანაც ყველა მათგანს ბევრი ნაკლულევანება და კაი მხარეებიცა აქვს, თუმცა ჩვენი ექიმები ჰიგიენის მხრივ ჩვენებურ აკვანს ყველა სხვაზე უპირატესობას აძლევენ; მართლაცა და ეს აკვანი რომ არ ირწეოდეს, ამაში არტახებით არ იბოჭებოდეს ბავშვი, მოძრაობის თავისუფლება არ ერთმეოდეს მას, იგი ერთი უპირველესი იქმნებოდა.*) თუმცა კი ახლა, ვინემ უკეთესი არა გვაქვს-რა, ისევ სხვებს, უფრო განათლებულებს უნდა მივბაძოთ ე. ი. შევახვიოთ ხოლმე განგებ ბავშვებისთვის გამოჭრილ ჩვრებში და დავაგდოთ ხოლმე ჩვენ მამა-პაპურ ტახტზე. თუმცა პირველად ბევრი ჯაფა დასჭირდება დედას ჩვრების გამოცვლა-რეცხვაში, ბავშვის შეხვევა-გახსნაში, მაგრამ სადაც ბავშვისადმი სიყვარული ასულდგმულებს ვისმე—განა სიტყვა „ჯაფას“ ადგილი ექმნება სადმე? მაგრამ, უეჭველია, შემნიშნავთ თქვენ, რომ ამ გვარად მწოლიარე ბავშვს ვეღარ დავატკბობთ ჩვენებური „ნანინათიო“. და განა რაღ უნდა ამ შემთხვევისთვის თქვენს ემიკოს „ნანა“, როდესაც იგი უამისოდაც კარგად დაიძინებს, როგორც საღი ბავშვი, კარგად მოისვენებს ეს სახლის მეფე, თუ მყუდროება არაფრით დაურღვიეთ, არაფრით არ გამოარკვიეთ იგი ძილიდან. მაინცა და მაინც უმღერეთ იგი ნანა სხვა დროს, ჩაუხმატკბილეთ ეს მშვენიერი მელოდიური ხმა, ნელ-ნელა ამ ნაზი ხმით აუნთეთ სიყვარული გარეშე მყოფთა, რომ მომავალში ძუძუსთან ერთად „შეიყვაროს და შეიტკბოს სამშობლო მხარე“—ეს უმთავრესი დედა შენი შვილის მომავალისა. —საზოგადოდ პატარას ძალიან უყვარს მუსიკა და თქვენ დედობრივ გრძნობასთან ერთად მისთავაზეთ ეს სიამოვნებაც, ბატონო ჩემო.

ალ. ნათაძე

---

*) Прейеръ—Душа ребенка.

**) Золотая книжка—Аммона.

*) ერთი ქართველი ექიმი ცდილობს ამ აკვნის გადაკეთებას ამ მხრივ და მაშინ მეგვეძლება მის უპირატესობაზე ლაპარაკი.

მასუკან ამისთანა შემთხვევა აღარ განმეორებულა.

* * *

„კურიერ“-ში საინტერესო წერილია დაბეჭდილი შემდეგის სათაურით: „საკითხი სადგომების შესახებ გერმანიაში. ამ წერილში მოყვანილ ცნობებიდან სჩანს, რომ გერმანიაში

1850 წელს 35 მილიონი ხალხი ყოფილა, 50 წლის შემდეგ კი 56 მილიონი გამხდარა, მარტო ქალაქებში 30 მილიონი ხალხი ცხოვრობს. ამიტომ მეტად საყურადღებოა გამოვარკვიოთ, როგორ ცხოვრობს ქალაქებში ეს ხალხი, რა ნაირად მოწყობილ სადგომებში დგას. ამ საქმის შესახებ ზრუნავენ გერმანიაში მთავრობა, სხვა-და სხვა საზოგადოებანი, ამშენებელი ამხანაგობანი. საყურადღებო როლი ამ საქმეში აგრეთვე ქალაქების მართველობათ ერგოთ.

ქალაქის მმართველობანი გერმანიაში თავად აშენებენ სახლებს თავის მრავალ მოსამსახურეთათვის. ეს სახლები ტეხნიკის მხრით ჩინებულად არიან აგებულნი. ზოგ ქალაქში ქალაქის მმართველობანი თავის მოსამსახურეთა გარდა ამისთანა სახლებში ღარიბ მკვიდრთაც აძლევენ იაფ-ფასიან სადგომებს.

ქალაქის მართველობანი ყველაზე უფრო იმ საზოგადოებათ უწევენ დახმარებას, რომლებიც ღარიბთათვის იაფ-ფასიან სადგომებს მართავენ. მათ უფასოთ აძლევენ ადგილებს სახლების ასაშენებლად და პირობას უდებენ, რომ სადგომებში ამ და ამ ფასზე მეტი არ გადაახდევინონ ღარიბ მკვიდრთ. აგრეთვე ეწევიან სესხის გაცემით. კანალიზაცია, განათება, წყლის გაყვანა ამისთანა სახლებში უფრო შეღავათიანი, იაფ-ფასიანია, ვიდრე სხვა ადგილას. ღარიბთათვის სახლების ამშენებელნი განთავისუფლებულნი არიან ყოველგვარ საქალაქო გარდასახადისაგან. ამ სახლების აშენების დროს სასტიკი ზომები უნდა იქმნენ დაცულნი, როგორც ამას ჰიგიენა და ხალხის ჯანმრთელობა მოითხოვს. ამისთვის არსებობს სადგომების ინსპექცია, რომელიც ათვალიერებს და ჰკეტავს ნოტიო და ცივ სადგომებს. მაგალითად ქ. ესსენში 3.034 სადგომი გაუშინჯავთ და 24 პროცენტი ამ სადგომებისა საცხოვრებლად უვარგისად უცვნიათ.

თეატრი

ბაქო. ადგილობრივ მაჰმადიანთა საზოგადოებას ამ რამდენისამე ხნის წინად კერძო კრება ჰქონდა, რომლის დროსაც მოილაპარაკეს ბაქოში თათრულ ენაზე წარმოდგენების გასამართავად დრამატიულ საზოგადოების დაარსების საჭიროებაზე. კრებამ დაადგინა დააარსოს დრამატიული საზოგადოება. წესდების შესამუშავებლად და შუამდგომლობის აღსაძვრელად კრებამ ამოარჩია განსაკუთრებული კომისია, რომელიც უკვე შეუდგა საქმეს. კომისიამ გამოიწერა უკვე არსებულ დრამატიულ საზოგადოებათა წესდებანი, რომლებითაც უნდა იხელმძღვანელოს წესდების შედგენის დროს. სხვათა შორის კომისიამ ასეთის თხოვნით მიჰმართა „ქართულ დრამატიულ საზოგადოების“ გამგეობას.

—

ხონ. მარტყოფში. კვირას, 27 ივლისს, სცენის მოყვარეთ წარმოადგინეს „ხანუმა“ ა. ცაგარლისა და „ბაიყუში“ მიხეილ. თუმცა სცენის მოყვარენი თითქმის პირველად გამოდიოდნენ, წარმოდგენამ მწყობრად ჩაიარა. მდაბიო ხალხი ბევრი დაესწრო წარმოდგენას.

—

ამ დღეებში ახალციხის საზოგადოების სახელით ადგილობრივმა მაზრის უფროსმა შუამდგომლობა აღძრა ტფილისის გუბერნატორის წინაშე. თხოულობდა, ნება მიეცეს ახალციხეს დააარსოს დრამატიულ ხელოვნების მოყვარულთა საზოგადოება, რომელსაც უფლება ექნება გამართოს წარმოდგენები სამუსიკო განყოფილებით და სხვა გონიერნი გასართობნი.

დეპეშა

(რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან)

31 ივლისი

პეტერბურგი. გამოცხადებულია შემდეგი უმაღლესი ბრძანება უმართებულეს სენატისადმი: იმპერიის აღმოსავლეთ პროვინციის მმართველობა მეტად რთული საქმეა, ამიტომ ჩვენ საჭიროდ ვსცანით, საქმე ისე მოვაწყოთ, რომ ამ პროვინციის მშვიდობიანად განვითარება შეეძლოს და ადგილობრივი საჭიროებანი დაუყოვნებლივ კმაყოფილდებოდეს. ამის გამო საჭიროდ ვსცანით პრიამურის საგენერალ-გუბერნატორო და კვანტუნის ოლქი შევაერთოთ და ერთ ჩვენ მოადგილეს, „ნამესტნიკს“ ჩავაბაროთ. გვიბძანებია, რომ ხსენებული მხარე ამას იქით სამინისტროს უწყებაში აღარ ირიცხებოდეს; იქაური სამოქალაქო მმართველობა მთლად ჩვენ მოადგილის ხელში იყოს, რისთვისაც ჩვენ მოადგილეს უმაღლესი მმართველის უფლება ენიჭება. ხინეთის აღმოსავლეთ რკინის გზის კუთვნილ ადგილებში წესიერებისა და უშიშროებისათვის ზრუნვაც იმასვე დაევალება; დაევალება აგრეთვე ზრუნვა იმ რუსების სარგებლობისა და საჭიროებისათვის, რომლებიც სანამესტნიკოს მეზობლად საზღვარ-გარედ ცხოვრებენ. 2) სინამ შორეულ აღმოსავლეთის ოლქების მმართველობა გამოიცემოდეს, ჩვენს მოადგილეს იგივე უფლება უნდა მიენიჭოს, რა უფლებაც მიენიჭა კავკასიის „ნამესტნიკს“ 1845 წელს უმაღლესად ნაბოძებ რესკრიპტის ძალით. ის სახელმწიფო დაწესებულებანი და სახელმწიფო პირნი, რომელნიც ჩვენს მოადგილეს ემორჩილებიან, სამინისტროებთან და უმთავრეს სამმართველოებთან ჩვენის მოადგილის შუამავლობით იჭერენ საქმეს. 3) უცხო დიპლომატიური ურთიერთობა, მიწერ-მოწერა და საქმე მეზობელ სახელმწიფოებთან ჩვენის მოადგილის ხელში იქნება აგრეთვე. 4) წყნარ ოკეანეში გემებისა და შორეულ აღმოსავლეთის ჯარის უფროსობაც ჩვენს მოადგილეს დაევალება. 5) შორეულ აღმოსავლეთის უმთავრეს მმართველობის შესათანხმებლად მინისტრების მოქმედებასა და საზოგადო სახელმწიფო საქმეებთან ჩვენის თავმჯდომარეობით დაწესდება განსაკუთრებული კომიტეტი იმ პირთაგან, რომლებსაც ჩვენ მოვიწვევთ. 6) გენერალ-ადიუტანტ ალექსეევს, რომელსაც ჩვენს მოადგილედ ვნიშნავთ შორეულ აღმოსავლეთში, დაევალება ამ ოლქების მმართველობის შესახებ დებულება შეადგინოს და დასამტკიცებლად ჩვენ წარმოუდგინოს.—უმართებულესმა სენატმა ამის შესახებ შესაფერისი განკარგულება უნდა მოახდინოს. ნამდვილზე მისის იმპერატორებითის უდიდებულესობის საკუთარის ხელით მოწერილია: „ნიკოლოზ“, პეტერჰოფი, ივლისის 30 1903 წ.

ლონდონი. მეფე ედუარდი მარიენბადში წავიდა.

სვინემიუნდე. გერმანიის იმპერატორი ვილდპარკში წავიდა.

ბელგრადი. სალონიკიდან იუწყებიან: აქ მონასტირიდან 30-მდე დაჭრილი ოსმალეთის ჯარის-კაცი მოვიდა. აჯანყებული ხალხი მონასტირის დაწვას ცდილობდა, მაგრამ ვერას გახდა.

ბელგრადი. აუგუსტოვიჩის კაბინეტი სამსახურიდან გადადგა.

ცეტინიე. როსტკოვსკის გარდაცვალების გამო პანაშვიდი გადაიხადეს. პანაშვიდს დაესწრნენ მთავრის შვილი მირკო, მინისტრები, რუსეთის მისსიის წევრებში, სადიპლომატო კორპუსის რამდენიმე წევრი, ოფიცრები და მრავალი საზოგადოება.

სტამბოლი. ხელაომაგი მონასტირის ვალიდ დანიშნეს. გადაყენებული ვალი განჯით ტრიპოლისში (აფრიკაში) გაიგზავნება. ნევროკოპს ახლო ოსმალეთის ჯარსა და ბოლგარების რაზმს სამი დღის განმავლობაში ბრძოლა ჰქონდათ.—აჯანყებულთა დიდ რაზმებს სოფლელი ბოლგარები მოემატნენ. ზოგიერთ სოფლიდან ქალები და ბავშვებიც წავიდნენ.—პატარ-პატარა სამხედრო და ჟანდარმთა სადარაჯო რაზმებს აჯანყებულნი დაეცნენ.—აქაური მაჰმადიანები აქამდე შეშინებულნი იყვნენ, ეხლა კი, რაკი ჯარი მოვიდა, ისევ გამხნევდნენ. იარაღს თხოულობენ. პორტას იმედი აქვს, კომიტეტებს ძალა აეღებათო.—მონასტირსა და სალონიკს შუა ტელეგრაფი ისევ გასწყვიტეს. სმილევსა და კრუშევოსთან მომხდარ ბრძოლის დროს ორივე მხარეს დასახლოვებით 60 კაცი დაჰკარგა.

პარიზი. საქალაქო რკინის გზაზე მომხდარ უბედურების გამო, ინგლისის მეფემ ლუბეს სამძიმრის დეპეშა გაუგზავნა.

ლონდონი. ოფიციალურ გაზეთში გამოცხადებულია, რომ 1 აგვისტოდან (ახ. სტ.) აკრძალულია შაქრის შემოტანა დანიიდან, რუსეთიდან და არგენტინიდან, შაქრის წვენისა და დაშაქრულ საქონლის გარდა. ეს განკარგულება არ შეეხება იმ შაქარს, რომელიც ტრანზიტით მოაქვთ.

პეტერბურგი. საზღვარ-გარეთის გაზეთები იუწყებიან, ხონთქარმა დიდი ფული მისცა მოკლულ კონსულ როსტკოვსკის სახლობასაო. სარწმუნოდ შევიტყვეთ, რომ ქ-ნმა როსტკოვსკიმ უარი განაცხადა ამ ფულის მიღებაზე: ხონთქარისაგან გამოგზავნილ ხალდი-ფაშისთვის ეთქვა, მე წინადადება მეტად დიდ ზიზღსა მგვრისო.

სტამბოლი. მონასტირის ვალი ალი-რიზა-ფაშა, იმისი თანაშემწე და სხვა ჟანდარმი ოფიცრები სამსახურიდან დაითხოვეს.

ვენა. იმპერატორი ფრანც-იოსები მოვიდა.

ბერლინი. იმპერატორი ვილჰელმი დაბრუნდა ჩრდილოეთში მოგზაურობიდან.

ბელგრადი. დღეს სასახლეში მოლაპარაკება სამინისტროს კრიზისის გამო.

სოფია. მიმოსვლა სალონიკსა და უსკიუბს შუა ხელ-ახლა შეწყდა, რადგან ხიდი დაანგრიეს ბემბელის მახლობლად.—ბოლგარიის მცხოვრებნი უერთდებიან აჯანყებულთ.—სერესის მახლობლად რაზმი სამის დღის განმავლობაში იბრძოდა.—ხილმი-ფაშამ ბრძანება გასცა, ბოლგარიის რაზმების წინაამდეგ ალბანიის ჯარი გაიყვანონ.—რამდენიმე ქალაქი და სოფელი ისევ მეამბოხეთა ხელშია.

ბუენოს-აირესი. გუშინ მენდოზაში მიწის ძვრა მოხდა. დაიქცა ბევრი სახლი და სამრეკლო წმ. ფრანცისკის ეკკლესიისა. ხუთი კაცი მოკვდა და ბევრი დაშავდა.

ვენა. გარეშე საქმეთა სამინისტრომ მიანდო ელჩს კრენტალს გამოუცხადოს გრაფ ლამზდორფს გულწრფელი მწუხარება როსტკოვსკის მოკვლის გამო.

სტამბოლი. ელჩის როსტკოვსკის მოკვლის გამო, სულთანმა ხელმწიფე იმპერატორის მიჰმართა დეპეშით, რომლითაც მწუხარებას აცხადებს და არწმუნებს, რომ ამ გვარ საზიზღარ დანაშაულობისათვის სასტიკ სასჯელს მივმართავთო.

1 აგვისტო

კონსტანტინოპოლი. ჰფიქრობენ, რომ როსტკოვსკის მკვლელობის მიზეზი—შეთქმულობაათ.

ბელგრადი. არწმუნებიან, ახალ კაბინეტში გამოიცვლებიან მხოლოდ იუსტიციის, სარწმუნოებისა და ფინანსთა მინისტრები.

ბელგრადი. სამინისტროს კრიზისი ჯერ არ გათავებულა. უეჭველია, ისევ ავაკუმოვიჩის კაბინეტი დადგება სახელმწიფოს სათავეში. ნამდვილი მიზეზი კრიზისისა ის არის, რომ ზოგიერთი მინისტრი არ დასთანხმდა სამხედრო სამინისტროსთვის დამატებითი კრედიტის მიცემას.

ლოძი. მოვიდა თავადი ობოლენსკი. გაემგზავრება ტომაშოვს და მის მიდამოებში წყალდიდობისაგან დაზარალებულ ადგილების დასათვალიერებლად. დაზარალებულებს ხელმწიფე-იმპერატორისაგან შეწირულ თანხიდან აღმოუჩენენ დახმარებას. მცხოვრებლები ყველგან სიხარულით, პურ-მარილით ეგებებიან თავადს და უქმნელ-მადლობის გრძნობას, უზომო ერთგულებას და მადლობას აცხადებენ ხელმწიფე-იმპერატორისადმი მის წყალობისთვის.

სოფია. მინისტრ-პრეზიდენტი და შინაგან საქმეთა მინისტრი დუბნიცას გაემგზავრნენ, რომ პირადათ მისცენ იქაურ მოხელეებს ბრძანება, როგორ უნდა ადევნონ თვალ-ყური საზღვარს. დუბნიცაში პოდიციამ გენერალი ცონჩევი დააპატიმრა, რომელსაც საზღვარზე გადასვლა უნდოდა.—მტკიცდება, რომ პეჩელს ახლო ხიდი დაუნგრევიათ ცხარე შეტაკების შემდეგ.—გამართლდა ის ცნობა, რომ სალონიკსა და უსკიუბის შუა მიმოსვლა მოსპობილა.—ოსმალებმა დაანგრიეს ვალახების სოფელი კოპში.—მეამბოხეთაგან დაჭერილი ადგილი წარმოადგენს ოთხკუთხედს ოხრიდს, რესნას, კიჩევს და კრუშევს შუა. უკანასკნელი ორი ქალაქი მეამბოხეებს უჭირავთ.—ოსმალთა ჯარები ამაოდ სცდილობენ დაიჭირონ ვარდარის და ოხრიდის ტბას შუა მდებარე ადგილი.

მარიენბადი. სადამოზე მოვიდა მეფე ედუარდი.

პეტერბურგი. „პრავ. ვესტ“-ში დაბეჭდილია, რომ ჟურნალ-გაზეთის „გრაჟდანინ“-ს პირველი გაფრთხილება გამოეცხადა.

რედაქტორ-გამომცემელი **ალ. ჯაბადარი.**

გამოსადეგი ცნობანი

პეტერბურგის ბირჟა 29 ივლისს

ვექსილის კურსი 3 თვით:

ლონდონზე 10 გირვ. სტ.	93,75	
ბერლინზე 100 მარკაში	—	
პარიზზე 100 ფრანკში	37,82½	
ლონდონზე ჩეკები	94,40	
ბერლინზე „	46,30	
პარიზზე „	—	
ბირჟის დისკონტი	5-6½%	
4% სახელმწიფო რენტა	99⅝	გაყ.
4%-ანი სახელმწ. სესხი 1902 წ.	100¾	მყიდ.
4½% შინაგანი სესხი 1893 წ.	—	
4% გირავნ. ფურც. სახელ. სადგ.-მამ. ბანკისა	95⅛	„
5% 1-ლ შინაგან სესხის მომგებ. ბილ. 1864 წ.	447	გაყიდ.
5% მეორე შინაგ. სესხის მომგებ ბილ. 1866 წ.	341	
5% გირავნ. მომგ. ფურც. სახელმ. საადგ.-მამ. ბანკისა	290½	
5% ობლიგაციები ტფილ. საკრედიტო საზოგ.	—	
4½% ობლიგაც. იმავე საზოგადოებისა	—	
5%-ანი ობლიგ. ბაქოს საკრედ. საზოგადოებისა	—	
ტფილ. საადგილ-მამ. ბანკია 5% გირავნ. ფურც.	—	
4½% გირავნობის ფურც. ამავე ბანკისა	—	
ქუთაისის საადგილ-მამ. ბანკის 6% გირ. ფურც.	—	
5% გირავნ. ფურც. იმავე ბანკისა.	—	
ა. ი. მანთაშევისა და ამხ. აქცია	193½	

მიმოსვლა რკინის გზების მატარებლების

18 აპრილიდან

(საათები ნაჩვენებია პეტერბურგის საათ[ით] (ფრჩხილებში—ტფილისისა)

ა) ტფილისიდან მიდის:

ბათუმს: 1) სწრაფი მატარებელი № 1 დი[ლის] 9 ს. 39 წ. (10 ს. 37 წ.); 2) საფოსტო № 3 ღამის 5 ს. 20 წ. (6 ს. 18 წ.), 3) სამგზავრო № დილის 6 ს. 51 წ. (7 [ს.] 49 წ.).

ბაქოს: 1) სწრაფი № 20 (მარტო საშზაბათ[ით], პირდაპირ მოსკოვამდე) ნაშუადღევის 8 ს. [..] წ. (4 ს. 24 წ.); 2) საფოსტო № 4 დილის 10 [ს.] 51 წ. (11 ს. 49 წ.); 3) სამგზავრო № 6 ღამის [..] ს. 34 წ. (11 ს. 32 წ.).

ყარსსა და ერივანს: 1) საფოსტო № 74 ღამის 11 ს. 32 წ. (12 ს. 30 წ.); 2) სამგზავ[რო] № 90/91 შუადღის 11 ს. 40 წ. (12 ს. 38 წ.).

ბორჯომს: 1) სამგზავრო № 7/8 ნაშუადღევ[ის] 2 ს. (2 ს. 58 წ.); 2) სამგზავრო № 9/10 დილის 5 [ს.] 23 წ. (6 ს. 21 წ.).

ბ) ბათუმიდან გამოდის:

ბაქო-ტფილისისაკენ: 1) სწრაფი № 2 ღა[მის] 10 ს. 24 წ. (11 ს. 22 წ.); 2) საფოსტო № 4 ღამის 9 ს. 28 წ. (10 ს. 21 წ.); 3) სამგზავ[რო] № 6 დილის 9 ს. 39 წ. (10 ს. 37 წ.).

გ) ბაქოდან გამოდის:

ტფილის-ბათუმისაკენ: 1) სწრაფი № 19 [მა]რტო ტფილისამდე, პარასკევობით, მოსკოვიდან [მო]მავალი) ღამის 3 ს. 42 წ. (4 ს. 40 წ.); 2) საფ[ო]სტო № 3 საღამოს 9 ს. 18 წ. (10 ს. 16 წ. 3) სამგზავრო № 5 ნაშუადღევის 1 ს. 08 წ. ([..] წ.).

დ) ქუთაისიდან გამოდის:

ბათ[უმ]-ტფილისისაკენ: 1) ღამის 1 ს. (1 ს. [..] წ.) 2) დღის 1 ს. 25 წ. (2 ს. 23 წ.).

ბათუმისაკენ: 1) ღამის 1 ს. (1 ს. 58 წ.); [2)] დღის 1 ს. 25 წ. (2 ს. 23 წ.); 3) დღის 3 ს. [..] წ. (4 ს. 48 წ.).

ჯორაპნისაკენ: დღის 2 ს. 10 წ. (2 ს. 8 წ.)

განცხადებანი

ქუთაისში

სამ. ბ. თოფურიას

საავადმყოფო / სამკურნალო

რომელიც იმყოფება მთავრ[ის] უმაღ[ლესი] ... ბაზრის ... ჯმარის ქუჩ. სამკურნალოში 60 [...] შინაგან, ნერვებისა, სახირურგიო, [...] და თვალით ავადმყოფთათვის, მშობ[...] განყოფილებით და ქიმიურ-მიკროსკ[ოპიული] გამოკვლევათა კაბინეტით. ავადმყოფებს [...] ნით და სულით [...] სამკურნალ[ო] არ ღებულობს. (0—20[.])

«წიგ. გამომ[ცემ.] [ქ]ართველთა ამხანაგობ[ის]»

კანტორაში / ... სკაში,

ლორის-მელიქოვის ქუჩა, ალექსანდროვის [ბაღის] კუთხეში, იყიდება ამხ. გამოცემული წიგნ[ები]:

დაბადება და აღზრდა ერეკლე ბატონიშვილისა—ბ. ... ნს ბანანისი.	—
... სამშობლოს დაცვის ...	—
... მოთხრობა—მელანიასი.	—
დ. უაზბეკის I, II და III ტომი თითო	1
იგივე IV ტომი კარგ ქაღალდზე	1
ი. ჭავჭავაძის I ტომი	—
იგივე II და III ტომი თითო	—
იგივე IV ტ. ორ წიგნათ.	—
სოფლის ... —დ. მაჩხაანელისა	—
სიბრძნე სიც[რუ]ისა—საბა სულხან ორბელიანისა.	—
აკაკი წერეთ[ლ]ის I და II ტომი თითო.	— 6[.]
რაფ. ერისთ[ავის] I ტომი	— 6[.]
საქართველო[ს] ... დრო—პიტოეისი	— 20

პროვინციაში ... შეუძლიანთ წიგნები ფას დადებით გაიწერ[ონ] ... გაწერილ წიგნების ფასის ერთი მესა[მედი] ... წინდად უნდა წარმოადგინონ მანეთზე ნა... ... შეუძლიანთ ფოსტის მარკებით გამ[ოგზავნონ] ... ფოსტის ადრესი: Тифлис[ъ] Грузинск[ое Издат]ельское Товарищество.

ეგევე ... იყიდება ქუთაისში, ქუთაის[ის] წიგნების ... ამხანაგობის კიოსკში, ... დის ქუჩ[აზე] ...

ელექტრონის სტამბა წიგნ. გამ. ქართ. ამხ. (... Груз. Издат. Т—ва)